

Dra *Simona Aichnera*, knížete biskupa Brixenského, známé *Compendium iuris ecclesiastici* vyšlo r. 1900 v devátém doplněném vydání péčí jeho generálního vikáře Dra Theodora Friedleho. — Ústavnímu právu církevnímu dostalo se nového spracování dvěma spisy v Římě vyšlými; jsou to *Institutiones iuris ecclesiastici publici, quas iuxta methodum Card. Tarquini tradebat in schola institutionum canonicarum P. Marianus De Luca S. J.* nunc textus decretalium professor in universitate gregoriana (Vol. I., 1901) a *Juris publici ecclesiastici elementa auctore F. Solieri*, apud s. Apollinarem et in instituto s. Congr. de propaganda fide iuris ecclesiastici professore (1900). — Dr. *J. B. Sägmüller*, professor theologie na universitě Tubinské, vydal *Lehrbuch des katholischen Kirchenrechts*; I. díl (Freiburg in Breisgau, 1900, str. 144) obsahuje úvod, nauku o církvi a o církevní politice, pak prameny církevního práva.

Henner.

Katholisches Eherecht. Nach dem hinterlas. Manusk. des † geistl. Rates u. Lycealprof. Dr. Johann Anton Englmann, bearbeitet von *Ludwig Stingl*, Priester der Diöz. Regensburg, 1901 8. Str. XV. a 459. Englmann (1817 až 1886) byl posléze profesorem církevního a bavorského správního práva na královském lyceu v Řeznu. R. 1853 obstaral 11. vydání Schenklových *Institutiones iuris ecclesiastici*; jako učitel byl velice vážen. Různým přáním projeveným se strany jeho bývalých žáků po vydání jeho přednášek o církevním právu, zejména pak o právu manželském, vyhověl Stingl 14 let po smrti učitelově. Z předmluvy knihy shora naznačené dovídáme se, že rukopis Englmannův nebyl úplný, že zejména scházela nauka o dispensích z překážek manželských a o řízení ve věcech manželských. Stingl tedy mezery doplnil, bral ohled k upravení manželství novým občanským zákoníkem německým a k partikulárním předpisům platným v diecési Řezenské, i přidal celou řadu formulářů potřebných v praxi ve věcech manželských (str. 408--436). Pietu osvědčenou oproti učiteli vydáním jeho přednášek nutno uznati. Spis sám v leckterém ohledu praktickým potřebám vyhoví, vydání jeho ale s ohledem na přehojnou literaturu německou o právu manželském nutné nebylo. Co se spracování látky týká, pokrok nějaký znamenati nelze. Třeba přehled použité literatury udaný na str. XIV. a XV. uvádí 45 děl, přece zaráží a jest přímo nepochopitelné, jak nejcennější díla z německé literatury o právu manželském od r. 1875 tak bohatě vzkvétající a na historických základech zbudované mohla v německém spisu býti opomenuta a v detailním spracování býti ignorována. Neomlouvá v tomto ohledu nikterakž okolnost, že se vlastně vydává spis Englmannův dle stavu jeho z r. 1886; vždyť Stingl přihlíží sám k novému občanskému zákoníku a k novějším církevním předpisům; neomlouvá ani okolnost, že spis určen v první řadě pro praxi vždyť se ve spisu nalézá hojnost historických dat dnes nepraktických, jimž ale nedostalo se žádného propracování. Nízká cena M. 2.80 rozšíření spisu zajisté mnoho přispěje.

Henner.

Emerich Bielik, k. u. k. Feld-Consistorial-Secretär, *Geschichte der k. u. k. Militär-Seelsorge u. des apostolischen Feld-Vicariates*. Wien, 1901. Str. VIII. a 373. Jest to podrobné vypsání dějin i nynějšího stavu duchovní správy ve vojsku rakousko-uherském, po stránce věcné i osobní, při čemž se podává i schematismus nynějších duchovních vojenských. Ježto spis sepsán na rozkaz nynějšího apoštolského polního vikáře Belopotockého, přístupny byly autorovi zejména vojenský archiv a registratura říšského ministerstva vojenství, čímž zprávy podané získávají na autentičnosti. V první části (str. 9--82) vypsána doba až do r. 1773, kdy 1. prosince nejvyšším rozhodnutím byl zřízen zvláštní polní vikariát a sloučen s biskupstvím v Novém Vídeňském Městě, což brevem papeže Klementa XVI. ze dne 22. prosince 1773 bylo církevně schváleno i blíže provedeno. Dějiny zřízeného takto polního vikariátu obsaženy pak v části II. (str. 83 nsl.) do nejmenších podrobností. Přeh-